

А.А. ВАРАВА, канд. екон. наук, доц., Є.С. БУРЛАКОВА, студентка
Криворізький національний університет

СУЧАСНІ МЕТОДИ УПРАВЛІННЯ СТРАТЕГІЧНИМИ ЗМІНАМИ

У надзвичайно динамічному контексті змін зовнішнього середовища одним із головних завдань менеджменту є пошук шляхів адаптації вітчизняних організацій до цих змін. Управління змінами стосується процесу постійного коригування організаційної діяльності, оновлення організаційної структури та пошуку нових можливостей для задоволення мінливих вимог вітчизняних та закордонних учасників ринку.

Керуючи змінами в організації, потрібно враховувати, що зміни в будь-якому підрозділі організації часто впливають на інші підрозділи та всю організацію. Кожна стратегія завжди пов'язана зі змінами в різних напрямках діяльності підприємства. Її реалізація стосується, як правило, багатьох виробничих та управлінських підрозділів. Відповідно до особливостей змін, що прийняті у стратегії, їх змісту та спрямованості, з урахуванням впливу зовнішніх і внутрішніх факторів середовища, підприємство може використовувати окремі методи управління змінами.

До них в сучасних умовах належать:

Аутсорсинг - цілеспрямоване виділення деяких бізнес-процесів (або навіть систем) підприємства і делегування їх реалізації іншим організаціям-виконавцям.

Бенчмаркінг – це механізм порівняльного аналізу ефективності роботи однієї компанії з показниками інших, більш успішних фірм.

Реінжиніринг – радикальне переосмислення і перепроєктування декількох або всіх бізнес-процесів підприємства.

Біореінжиніринг – менш радикальне перепроєктування бізнес-процесів, що передбачає використання поряд з «жорсткими» інструментами «м'яких» інструментів впровадження змін.

Даунсайзинг – радикальне організаційне зменшення розмірів підприємства за рахунок ліквідації або злиття його підрозділів і служб. В більшості випадків це супроводжується скороченням числа співробітників.

Лін-продакшин («бережливе виробництво») – створення ринкової виробничої системи підприємства, вся діяльність якої спрямована на задоволення споживача і мінімізацію витрат підприємства (бездефектне виробництво) за всім ланцюжком створення цінності.

Тотальне управління якістю (TQM) – концепція, що передбачає цілеспрямоване й належно скоординоване використання методів управління якістю на всіх етапах операційної діяльності від досліджень та розробок до післяпродажного обслуговування за умов цілісності системи управління і сфери реалізації при раціональному використанні технічних та інших можливостей [1, с. 144].

Згідно з дослідженнями для реалізації радикальних змін ефективно використовувати такі методи, як: реінжиніринг, аутсорсинг, бенчмаркінг, даунсайзинг. А для поступових змін, які здійснюють організаційний розвиток, використовують систему тотального управління якістю (TQM), концепцію лін-продакшин, концепцію «6-сигма». Методи, які підходять до обох видів змін це аутсорсинг і бенчмаркінг [2, с. 46].

За останні роки у стратегіях, наприклад, гірничорудних підприємств України, активно використовуються такі методи управління змінами як аутсорсинг, бенчмаркінг, реінжиніринг, TQM. Для ефективної реалізації цих змін в системах управління підприємств функціонують центри реінжинірингу, відділи стратегій та якості продукції. Вибір методів залежить від визначених стратегічних цілей та способу впровадження змін, який впливає на подальший стратегічний успіх підприємства.

Список літератури

1. Пічугіна Т.С. Управління змінами: навч. пос. / Т.С. Пічугіна, С.С. Ткачова, О.П. Ткаченко. – Х.: ХДУХТ, 2017. – 226 с.

2. Садеков А.А. Обґрунтування методів управління змінами на вітчизняних підприємствах в умовах фінансово-економічної нестабільності / А.А. Садеков, О.Ю. Гусєва. // Теоретичні та прикладні питання економіки. – 2010. – №21.